

Ks. prof. Sławomir Nowosad
Instytut Nauk Teologicznych
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

**Ocena dorobku naukowego, rozprawy habilitacyjnej
i działalności dydaktyczno-organizacyjnej ks. dra Tomasza Huzarka**

Już w pierwszych słowach tej recenzji należy dostrzec i z wdzięcznością podkreślić, że rozprawę habilitacyjną i w dużym zakresie całościowy dorobek naukowy ks. dra Tomasza Huzarka można uznać za odpowiedź na wezwanie z encykliki *Fides et ratio* z 1998 roku. Mając na uwadze konieczność udoskonalenia, a gdzie trzeba, także uzdrowienia, teologii moralnej, Jan Paweł II sformułował tam przekonanie o tym, że "[p]owrót do filozofii jest konieczny także w sferze rozumienia prawd wiary, które dotyczą postępowania wierzących" (nr 98). Jeżeli wezwanie soborowego Dekretu o formacji kapłańskiej *Optatam totius* (nr 16) do odnowy i udoskonalenia teologii moralnej znalazło niemal powszechny odzew wśród katolickich teologów moralistów, wspomniane słowa encykliki Jana Pawła II o niezbędności zdrowej filozofii dla teologii moralnej spotkały się głównie z milczeniem albo co najwyżej z bardzo nieśmiałą refleksją. Choć trzeba przyznać, że zdarzają się też próby poważniejszego podejścia do tego zagadnienia (np. *Theology Needs Philosophy*, red. Matthew L. Lamb, Washington, D.C.: CUA Press 2016). Przy okazji warto także filozofii przypomnieć, że w przekonaniu Papieża Jana Pawła II „również filozofia powinna dla dobra i dla postępu ludzkiej myśli odbudować swą więź z teologią” (*Fides et ratio*, nr 101). Dorobek naukowy Habilitanta, a szczególnie jego rozprawa habilitacyjna, nawet jeśli wyraźnie nie postrzegany w ten sposób przez niego samego, można i należy widzieć jako potrzebny i wartościowy przykład projektu naukowego, który podejmuje wysiłek nadania nowego, bardziej dojrzałego kształtu teologii moralnej poprzez jej spotkanie z filozofią, albowiem „wiara i rozum mogą okazywać sobie wzajemną pomoc” (*Fides et ratio*, nr 100).

1. Formacja naukowa i działalność naukowo-dydaktyczna

Ks. dr Tomasz Huzarek uzyskał magisterium z teologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w 1999 roku (*Katolicka koncepcja osoby i jej przydatność w resocjalizacji młodocianych*). Po kilku latach pracy w duszpasterstwie parafialnym w swojej diecezji

rozpoczął studia doktoranckie z filozofii i teologii na KUL. Zwieńczeniem tego kilkuletniego cyklu kształcenia było uzyskanie dwóch stopni doktora: w 2011 roku stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii (praca doktorska pt. *Tomasza z Akwinu teoria afektywnego poznania Boga oraz jej filozoficzne i teologiczne założenia*, promotor ks. prof. Piotr Moskal) oraz w 2013 roku stopień doktora nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej (praca pt. *Rola sakramentu pokuty i pojednania w formowaniu percepcji rzeczywistości*, promotor o. prof. Andrzej Derdziuk).

Jeszcze podczas studiów doktoranckich (2007-2011) Habilitant prowadził zajęcia na Wydziale Filozofii KUL, głównie ćwiczenia, z teorii religii, wiedzy o kulturze itp. Następnie wykładał historię filozofii w WSD diecezji pelplińskiej (2011-2013). W 2013 roku został powołany na stanowisko adiunkta Katedry Filozofii Chrześcijańskiej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Mikołaj Kopernika, gdzie jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym do chwili obecnej. Obok wykładów z historii filozofii, antropologii, teorii poznania, etyki, filozofii kultury, bioetyki itp. organizował studia podyplomowe i prowadził tam zajęcia z teologii, bioetyki i zagadnień pokrewnych.

Warto również zaznaczyć, że obok tej aktywności ściśle naukowej i akademickiej na UMK ks. dr Huzarek realizuje też odpowiedzialne zadania wychowawcze i dydaktyczne w diecezji pelplińskiej. Szczególną uwagę należy zwrócić na pełnioną przez niego funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego, co jest szczególnie wartym docenienia wielorakim zaangażowaniem formacyjnym w stosunku do młodego pokolenia. Dowartościowania domaga się również wieloletni udział Habilitanta w formacyjno-duszpasterskie zadania dla duchowieństwa diecezji pelplińskiej. Ponadto decyzją Konferencji Episkopatu Polski został powołany na członka Komitetu ds. Dialogu z Niewierzącymi w 2015 r., za czym kryje się ogólnokościelne i ogólnopolskie uznanie dla Habilitanta.

Należy stwierdzić, że droga formacji naukowej, jak i działalności dydaktycznej, badawczej i organizacyjnej jednoznacznie potwierdza właściwe i postępujące dojrzewanie naukowe i akademickie ks. Tomasza Huzarka.

2. Ocena całości dorobku badawczego

Jak już wspomniano, gruntowne wykształcenie Habilitanta tak w filozofii, jak i w teologii znajduje wielorakie potwierdzenie w jego publikacjach oraz zaangażowaniu dydaktycznym i konferencyjnym. Nietrudno dostrzec, że wiodąca tematyka jego zainteresowań naukowych ma już swoją historię, gdyż w dużym stopniu była zainicjowana jeszcze podczas studiów doktoranckich na KUL, a w ciągu kolejnych lat stopniowo dojrzewała, otwierając się na nowe aspekty. Spośród wczesnych publikacji trzeba tu wskazać zwłaszcza na obie wydane rozprawy doktorskie w nowym, uważnym opracowaniu wydawniczym (*Tomasza z Akwinu teoria afektywnego poznania Boga oraz jej filozoficzne i teologiczne założenia* – 2012; *Percepcja rzeczywistości a sakrament pokuty* – 2013). Nie bez związku z tymi publikacjami są dwie

późniejsze monografie (*Fenomen niewiary w świetle dialogicznej natury Kościoła* – 2018; *Tożsamość zagubiona* – 2019). Szczególnym owocem coraz bardziej dojrzałych poszukiwań naukowych ks. Huzarka jest oczywiście monografia pt. *Między stwórczym aktem Boga a autokreacją człowieka – życie moralne jako dynamiczne źródło ludzkiej sobości* (o której poniżej).

Zagadnienie poznania Boga i płynące z niego implikacje znajdują w badaniach Huzarka wiele miejsca. Jednocześnie warto tu dowartościować fakt, że odwołuje się on tutaj zarówno do Akwinaty jako autora niejako klasycznego (por. obok wspomnianej monografii także np. *Thomas Aquinas' Theory of Knowledge through Connaturality in a Dispute on the Anthropological Principles of Liberalism by John Rawls* - 2018, *Experimental Cognition of God in the Commentary on the Gospel of John according to Thomas Aquinas* - 2015), jak również do filozofów i autorów współczesnych, jak np. A. MacIntyre, J. Rawls czy D. Parfit (np. *Knowledge Argument versus Bundle Theory according to Derek Parfit* - 2017, *Kłopoty z tożsamością – czyli Dereka Parfita głos w sprawie i nieredukcjonistyczna odpowiedź* – 2016, *Aprioryczne założenia antropologiczne filozofii polityki Johna Stuarta Milla* – 2014, *Dziedzictwo cnoty oraz teoria uczestnictwa w kontekście obyczajowego przyśpieszenia* – 2014, *Implikacje narracyjnej koncepcji tożsamości Paula Ricoeura* - 2017). W tych studiach Huzarek uważnie i przekonująco prezentuje argumenty i poglądy wskazanych autorów, by umiejętnie i krytycznie dostrzec mocne strony ich koncepcji, ale i wskazać na słabości ich rozumowania.

Od problemu poznania Boga Habilitant nierzadko zwraca się do szerszej kwestii wolności religijnej czy problemu Jego niepoznania, negacji czy odrzucenia. Stąd zaangażowanie w projekty naukowe, by lepiej zrozumieć takie zjawiska, jak sekularyzacja czy tzw. nowy ateizm. Trzeba tu zwrócić uwagę na realizowany w latach 2020-2023 projekt badawczy pt. Laboratorium wolności religijnej. To cenne przedsięwzięcie, które ma na celu nie tylko zrozumienie współczesnych procesów sekularyzacyjnych i ich skutków dla kultury, ale również kształtowanie postaw na rzecz ochrony wolności sumienia i swobody życia w zgodzie z własnymi przekonaniem. Huzarek i jego współpracownicy w tym Laboratorium chcą też służyć pomocą tym, którzy doświadczyli naruszenia ich wolności. Trwałym owocem projektu jest stale aktualizowane internetowe Laboratorium wolności www.laboratoriumwolnosci.pl. Warto wskazać także na niektóre publikacje, np. współautorski raport pt. *Majority Harassed by the Minority? Microaggression Based on Religiosity in Contemporary Poland* (2022). Godne uznania są także dwie publikacje zbiorowe współredagowane przez Huzarka: *Educational Challenges of Religious Freedom* (2021) oraz *Religious Freedom and Other Human Rights: Threats and Trends* (2023), jak również współautorska książka *Fenomen niewiary w świetle dialogicznej natury Kościoła* (2018), współautorskie artykuły *Między sekularyzmem a religijnością. Próba analizy przejawów sporu ideologicznego we współczesnej Europie* (2020) oraz *Świat bez religii?* (2022), jak również współredagowane opracowanie *Challenges to Religious Identity in Public Life: Between Art and Medicine* (2022). W swoich badaniach naukowych odnośnie do tej problematyki ks. Huzarek wielokrotnie uczestniczył w konferencjach i seminariach naukowych, nierzadko międzynarodowych (np. Paryż, Zagrzeb, Barcelona, Warszawa, Lublin, Szczecin). Nawiazywanie tego typu kontaktów i współpracy

naukowej w wymiarze międzynarodowym zawsze służy promocji polskiej nauki, a zarazem świadczy o dobrze pojętej odwadze naukowej dra Huzarka.

Wskazane przykłady zaangażowania i twórczości naukowej Habilitanta pozwalają umiejscowić je w kontekście bardziej fundamentalnego zagadnienia ludzkiej tożsamości. Wielokrotnie wraca do tego również w pracy habilitacyjnej, choćby wtedy, gdy wyróżnia różne płaszczyzny tej tożsamości (s. 216-217). W perspektywie teologicznej podejmuje ten problem w cennym studium *The Theological Sources of Human Identity* (2021). W aspekcie swoiście dramatycznym ks. Huzarek odnosi się również do tego problemu w interesującym, współautorskim opracowaniu pt. *Tożsamość zagubiona. Oblicza bezdomności XXI wieku* (2019). Takie poszukiwania badawcze i potwierdzające je publikacje ukazują cenne kompetencje Huzarka w obszarze zawsze aktualnej i mającej fundamentalne znaczenie dla (nie tylko) humanistyki problematyki antropologicznej.

W całej aktywności naukowej Habilitant potwierdza przekonanie, że badaniom w obszarze nauk teologicznych powinien towarzyszyć dojrzały namysł filozoficzny. Widać to nie tylko w publikacjach, ale również w podejmowanych zadaniach grantowych, jak grant Nauka i wiara (2014-2015, cykl seminariów otwartych na WT UMK) czy zwłaszcza dwa projekty międzynarodowe: Providence of God in Analytic Theology (partnerzy projektu: Notre Dame, Oxford, Navarra, UMK, 2014-2015) oraz Analytic Theology and the Nature of God: Integrating Insights from Science and Philosophy into Theology (Innsbruck, UMK, 2016-2018). W obu grantach ks. Huzarek kierował sekcją filozoficzną.

Godnym dostrzeżenia jest współorganizowany przez Habilitanta cykl szkół letnich, co wiąże się z jego aktywnością w Fundacji Pro Futuro Theologiae, istniejącej na Wydziale Teologicznym UMK. Wśród różnorodnej działalności Fundacji są tu też zagadnienia naukowo bliskie ks. Huzarkowi, jak dla przykładu wolność religijna. Ta organizacyjna aktywność i sprawność Habilitanta widoczna jest również w przygotowywaniu corocznych konferencji w ramach spotkań duszpasterskich w rodzimej diecezji pelplińskiej począwszy od roku 2014.

Jeszcze jednym interesującym obszarem zainteresowań ks. Huzarka jest szlak pielgrzymkowy św. Jakuba i jego nie tylko religijne (teologiczne), ale także kulturowe, historyczne i społeczne znaczenie. Pielgrzymowanie do Santiago de Compostela ma już od dawna miejsce w wieloaspektowych badaniach europejskich, a przez to także swoją literaturę teologiczną, historyczną czy kulturową. Swoim wysiłkiem naukowym i organizacyjnym ks. Huzarek wraz z bliskim sobie środowiskiem zwłaszcza z Wydziału Teologicznego UMK poszerza polski udział w tym religijnym i kulturowym zjawisku. Stąd znaczenie takich publikacji, jak: *“Zakorzenie” – źródło fenomenu Camino de Santiago* (2014); *The Challenging Future of Pilgrimage after the Pandemic: New Trends in the Pilgrimage to Compostela* (2022) czy referat w Wilnie pt. *The Way of St. James in Poland: Its Potential and Challenges* (2019) oraz referat na UMK pt. *Doświadczenie przestrzeni a Camino de Santiago* (2019). Tego typu aktywność na styku nauki i kultury z dowartościowaniem wymiaru teologicznego ma znaczenie więcej niż akademickie, wskazując zarazem, że działalność Habilitanta nie ogranicza się do własnego środowiska uniwersyteckiego.

Nie wolno pominąć licznych wysiłków ks. Huzarka służących upowszechnianiu osiągnięć naukowych czy dostępności ważnych dzieł z przeszłości dla dzisiejszego czytelnika. Stąd jego współudział w projektach finansowanych w ramach programów ministerialnych pod nazwą Narodowy Program Rozwoju Humanistyki oraz Nauka dla Społeczeństwa: (1) Tłumaczenie *Opus philosophico-theologicum* Mikołaja z Kuzy (2023); (2) Tłumaczenie i opracowanie redakcyjne *Księgi o Sentencjach Piotra Lombarda* Tomasza z Akwinu (2023); *Opera omnia* św. Tomasza z Akwinu i jej [ich] wartość dla współczesnej humanistyki (2022-2023). Ciekawe i na różne sposoby pożyteczne są inne jeszcze inicjatywy Habilitanta, jak konkurs na najlepszą pracę magisterską z teologii, a także konkursy kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych na temat relacji nauka – religia oraz Bóg a zło. Kierując od lat działalnością fundacji Pro Futuro Theologiae Huzarek współorganizował też szereg konferencji naukowych, wykładów i seminariów otwartych dla różnych grup studentów, naukowców i rozmaitych grup środowiskowych. W okresie od studiów doktoranckich na KUL ks. Huzarek opublikował też wiele tekstów o charakterze popularno-naukowym w pracach zbiorowych, a szczególnie na łamach czasopisma „Pielgrzym”.

Liczne publikacje ks. Huzarka, zwłaszcza te opublikowane na łamach różnych wysoko punktowanych czasopism zagranicznych, znalazły uznanie u władz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Stąd szereg indywidualnych wyróżnień, stypendiów i nagród Rektora UMK, które Habilitant otrzymał w latach 2017-2023. Minister Edukacji Narodowej przyznał mu też w 2023 roku Medal Komisji Edukacji Narodowej. Potwierdzeniem znaczenia i aktywności publikacyjnej Huzarka jest wysoka ocena parametryczna, łączna punktacja i wartość wskaźnika IF oraz cytowania na podstawie Web of Science, Scopus i Google Scholar (dane szczegółowe zawarte w dokumentacji przewodu).

3. Ocena rozprawy habilitacyjnej pt. *Między stwórczym aktem Boga a autokreacją człowieka – życie moralne jako dynamiczne źródło ludzkiej sobości* (Pelplin: Bernardinum 2023)

Niemal każdego czytelnika tego studium ks. Huzarka już na początku zaintryguje tytułowa „sobość”, termin i pojęcie jedynie sporadycznie obecne w literaturze przedmiotu. Tę centralną dla siebie rzeczywistość sobości Autor znalazł, jak przyznaje, zwłaszcza u Roberta Woźniaka, ale dostrzegł ją także u Barbary Skargi w *Esejach metafizycznych* z 1997 (s. 217nn). Ponieważ relacja człowieka do Boga ma znaczenie fundamentalne i pierwotne („źródła podmiotowości człowieka, jego sobości, ukryte są w Bogu” – s. 222), Huzarek właśnie tu dostrzega miejsce dla określenia i zdefiniowania sobości jako najlepiej pojętej podmiotowości człowieka. Jak pisze, jest to „bycie sobą u siebie” (co zresztą, jak sam przyznaje, zapożycza) czy „bycie samym sobą” (np. s. 12, 215). Jednocześnie z woli Boga – Stwórcy i Zbawcy – przed człowiekiem staje zadanie dopełnienia daru Bożego w sobie i „zrealizowania sobości w jej wyjątkowości aż do pełni doskonałości” (s. 13). Chociaż u czytelnika pracy Huzarka może pojawić się pytanie o niezbędność (a może prowokacyjność?) tego pojęcia dla przedstawienia obranego zagadnienia,

stopniowa, wytrwała lektura książki coraz bardziej przekonująco uzasadnia taki wybór Autora. Nawet jeśli takie wątpliwości mogą się zrodzić, należy wskazać, że Autor w całym swoim studium pozostaje w zgodzie z założeniami wyrażonymi we wstępie i w konsekwentny sposób prowadzi i przedstawia swoje rozumowanie. Tym samym można wręcz pokusić się o myśl, że to dzięki temu opracowaniu sobość znajdzie dla siebie więcej miejsca we współczesnej teologii moralnej.

Rozprawa jest spójna wewnętrznie, mimo oczywiście obecnej tam odmienności językowej i argumentacyjnej, zwłaszcza między rozdziałami I (filozoficznym) a II (teologicznym). Dzięki tej koherencji całość opracowania pozostaje właśnie całością. Czynnikiem nieustannie łączącym poszczególne partie tekstu jest zwłaszcza tytułowa sobość, czyli wielowymiarowa ludzka podmiotowość na jej drodze do doskonałości. Bez trudu dostrzega się panowanie Autora nad prowadzoną myślą, formułowaną uważnie i konsekwentnie. Opracowanie charakteryzuje bardzo poprawny i precyzyjny język, bezbłędne zapisy terminów i sformułowań obcojęzycznych (zwłaszcza łacińskich i angielskich).

Habilitant ma wysokie rozeznanie wśród autorów ważnych dla omawianych zagadnień zarówno zagranicznych, jak i polskich. Szczególnie widać to w rozdz. I. Mając na uwadze strukturę rozprawy, można stwierdzić, że tytułowe sformułowanie o życiu moralnym jako źródle sobości wyraźnie i w pełni zostało podjęte dopiero w ostatnim, trzecim rozdziale. Jednocześnie należy wskazać, że także we wcześniejszych partiach tekstu czytelnik dostrzeże refleksje i uwagi (nawet jeśli sporadyczne), które dokumentują i usprawiedliwiają obecność zagadnienia wiodącego w całości opracowania. Dla przykładu w I rozdziale Autor formułuje tezę: „Osoba ludzka jest kimś w znaczeniu ontycznym i staje się kimś w znaczeniu etycznym” (s. 71 i dalej, gdzie jest mowa o osobie i jej czynie, idąc za myślą K. Wojtyły). Z punktu widzenia teologii moralnej właśnie tego ujęcia aksjologicznego (bardziej niż ontologicznego) chciałoby się więcej.

Wbrew wielu współczesnym tendencjom i przekonaniom (nie tylko filozoficznym) o „płynności” człowieka, społeczeństwa i w ogóle całej rzeczywistości (ang. *liquid society*), godne pochwały są te rozważania Huzarka, które pozwalają mu postawić jednoznaczne tezy o trwaniu i nienaruszalności osoby ludzkiej mimo istnienia w czasie: „mimo swej przemijalności osoba ludzka zachowuje swoją tożsamość” (s. 81). W uważnych i dobrze osadzonych w literaturze przedmiotu rozważaniach II rozdziału na temat teologicznego wyjaśnienia ludzkiej podmiotowości Autor wielokrotnie docenia dynamiczny, relacyjny wymiar człowieczeństwa (osobowości). Słusznie zaznacza zarazem, że „osoba nie może być zredukowana do relacji, a wszelkie relacje znajdują oparcie w substancjalnym charakterze osoby” (s. 132). Niekiedy u czytelnika zwłaszcza tego rozdziału może zrodzić się myśl, że Habilitant jakby na pewien czas zrezygnował z sobości, gdyż ten termin pojawia się tu rzadziej niż gdzie indziej. Nie oznacza to jednak, że sama rzeczywistość kryjąca się za tym pojęciem przestała być istotna dla całego przedsięwzięcia.

Zwracają uwagę uważne analizy i objaśnianie nauki Tomaszowej o cnotach w ostatnim rozdziale. Po dłuższym wnikaniu w rozważania aspektów filozoficzno-psychologicznych (s. 172nn), po pewnym czasie ujawnia się znaczenie tego dla samej sobości (s. 201nn). To

pożyteczne dla chrześcijańskiej nauki moralnej, że Autor w dłuższy i przekonujący sposób wyjaśnia istotną różnicę między koncepcją (tzw. dwuelementową) cnót u Arystotelesa a wizją Akwinaty (trzyelementową). Ze szczytą humoru Habilitant nawet siebie (z imienia i nazwiska) czyni przekonującym przykładem w rozważaniach nad myślą tomistyczną (s. 208-209). Trzeba podkreślić i pochwalić Autora, że umiejętnie korzysta z licznych współczesnych autorów, zagranicznych i polskich, komentujących myśl św. Tomasza (np. Porter, O'Reilly, Mróz, Miner, Gaworek, Pinckaers, Pinsent, Stump).

W ostatnich partiach głównego korpusu swojej pracy (np. s. 213-214) Huzarek jeszcze raz uwypukla i potwierdza pojęcie sobości jako właściwej i wręcz niezbędnej koncepcji dla adekwatnego opisanie ludzkiej oryginalności i życiowej drogi człowieka jako osoby przez ten świat do wieczności, a więc do Boga. Właśnie na tej drodze każdy „odkrywa swoją sobość, powołanie – oryginalność, jest sobą u siebie”. Czyli „współdziałając z Bogiem, może odkrywać i realizować swoją niepowtarzalną oryginalność, swoją sobość”. Warto to podkreślić i uznać jako cenną nowość myśli ks. Huzarka i jego studium dla teologii moralnej. Warto też ponownie uwypuklić prawdę, że Habilitant rozumie i przedstawia tę sobość zawsze jako rzeczywistość dynamiczną, nie tyle definiującą człowieka ontologicznie, ale raczej właśnie dynamicznie – stąd chodzi nade wszystko o realizację tej sobości, a jest ona zawsze związana z powołaniem (człowiek sobie dany i sobie zadany – por. np. s. 215). Tu ujawnia się znaczenie dynamizmu życia moralnego jako sposobu tej życiowej realizacji siebie. Jak podkreśla Habilitant, w ten sposób każdy jest (powinien być) „współtwórcą siebie jako bytu osobowego” (s. 224). Widać jednocześnie, że to dopiero perspektywa teologiczna umożliwia pełne określenie i zrealizowanie swojej podmiotowości, a więc i sobości, gdyż to dopiero w dynamicznej i odpowiedzialnej relacji do Stwórcy człowiek, jako stworzony, a zarazem powołany, rozpoznaje i współtworzy siebie, nadając sobie – swojej sobości – właściwy i ostateczny kształt poprzez życie moralne, a więc „poprzez odkrywanie i realizowanie tego, do czego zostałem powołany” (s. 225). Ten dynamizm życia moralnego, dowartościowanie jego podmiotowego wymiaru i niezbędności ujęcia teologicznego to szczególnie znaczące i trwałe aspekty rozumienia moralności chrześcijańskiej, czemu dojrzały wyraz ks. Huzarek daje w rozprawie habilitacyjnej.

Opracowanie ks. Huzarka zawiera właściwie opracowany i precyzyjny wykaz literatury (s. 231-247). Jedynie w bardzo nielicznych przypadkach pojawiają się tu pewne przeoczenia czy niekonsekwencje. Szkoda natomiast, że w opisach bibliograficznych zabrakło nazwy wydawnictwa, co jest standardem w literaturze naukowej na świecie, a w Polsce z trudem się upowszechnia. To cenne, że Habilitant przygotował indeks (s. 251-257), który jest zawsze pożyteczny w tego typu publikacjach, a w polskiej literaturze naukowej raczej rzadko spotykany.

Wniosek końcowy

Przedstawiona analiza całości dorobku naukowego uzyskanego zwłaszcza po doktoratach z filozofii i teologii, działalności dydaktycznej, redakcyjnej i organizacyjnej oraz

bardzo pozytywna ocena przedłożonej monografii pt. *Między stwórczym aktem Boga a autokreacją człowieka – życie moralne jak dynamiczne źródło ludzkiej sobości*, pozwalają stwierdzić wysoki stopień dojrzałości i samodzielności naukowej ks. dra Tomasza Huzarka i jego znaczący wkład w rozwój dziedziny nauk teologicznych, szczególnie w zakresie teologii moralnej. Warto zaznaczyć, że dotyczy to nie tylko forum krajowego, ale również międzynarodowego, czego dowodem są jego anglojęzyczne publikacje na łamach ważnych czasopism zagranicznych. Biegłość w teologii moralnej, znajomość literatury teologicznej i filozoficznej, a zarazem umiejętność stosowania metod badawczych i całościowe opanowanie warsztatu pracy naukowej, świadczą o tym, że Habilitant jest dojrzałym kandydatem na samodzielnego pracownika naukowego. Jednocześnie należy wysoko ocenić jego umiejętności w zakresie dydaktyki i działalności organizacyjnej. Mając wszystko to na uwadze, należy uznać, że dr Tomasz Huzarek spełnia odnośne merytoryczne i formalne wymagania i posiada kwalifikacje ustawowo określone. Przedkładam zatem Radzie Dyscypliny Nauki Teologiczne Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i powołanej przez nią Komisji wniosek o nadanie ks. dr. Tomaszowi Huzarkowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej.

dr Tomasz Huzarek